

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 390: Không Thủ Pháp Tướng, Lấy Đó Tu Trì Tất Cả Pháp, Thì Pháp Pháp Không Gì Chẳng Phải Là Bát-Nhã. Đó Chính Là Bát-Nhã Ba-La-Mật

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 033)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Không lấy pháp tướng, để tu trì mọi pháp, thì mọi pháp không gì chẳng phải là Bát-nhã. Đó chính là Bát-nhã Ba-la-mật.】

Chúng ta đưa ra một ví dụ, không thủ pháp tướng chính là không trước tướng. Chúng ta tu bồ thí, không chấp vào tướng bồ thí. Bồ thí có tu hay không? Có tu. Bồ thí mang ý nghĩa rộng, không phải ý nghĩa hẹp. Đừng cho rằng hề nghe đến bồ thí là nhất định phải đến chùa quyên góp một chút tiền mới gọi là bồ thí, như vậy quý vị đã xem phạm vi của bồ thí quá nhỏ hẹp rồi; quý vị chính là đang trước tướng, quý vị hoàn toàn không hiểu ý nghĩa của bồ thí. Ý nghĩa chân thật của bồ thí, có một chút giống như người hiện nay chúng ta nói là hy sinh cống hiến, có một chút ý nghĩa này, thế nhưng hy sinh cống hiến vẫn chưa phải là ý nghĩa cốt lõi của bồ thí. Trong bồ thí ấy, ngay cả sự “hy sinh” cũng không có, mà chỉ là cống hiến. Có gì để mà hy sinh cơ chứ? Thấy có sự hy sinh, tức là quý vị đã trước tướng. Quý vị vô ngã tướng, vô nhân tướng, thì quý vị hy sinh cái gì? Quý vị đâu có hy sinh. Quý vị cho rằng mình đang hy sinh, có thể thấy quý vị vẫn còn ngã tướng, nhân tướng, tứ tướng vẫn còn đầy đủ. Quý vị cảm thấy “tôi” hy sinh, thì mới có ngã tướng. Không có ngã tướng, ai hy sinh? Chỉ có cống hiến, không có hy sinh, đây gọi là bồ thí; cũng có nghĩa là, chúng ta tận tâm tận lực phục vụ cho tất cả chúng sanh, tạo phước cho tất cả chúng sanh, đây gọi là bồ thí. Vậy bồ thí Ba-la-mật lại giải thích thế nào? Tận tâm tận lực phục vụ cho tất cả chúng sanh mà không trước tướng. Vô ngã tướng, vô nhân tướng, vô chúng sanh tướng, vô thọ giả tướng, đó chính là bồ thí Ba-la-mật. Trì giới, trì giới Ba-la-mật. Trì giới cũng mang nghĩa rộng, tâm lượng của Đại thừa pháp rộng lớn, cảnh giới bao la, không chỉ đơn thuần nói về Ngũ giới, Thập

giới, không chỉ nói những thứ này, như thế thì quá nhỏ. Trì giới của Đại thừa pháp chính là tuân thủ pháp (thủ pháp); những pháp mà Phật dạy cho chúng ta, chúng ta tuân thủ. Ngoài lời Phật dạy ra, ở thế gian, thế gian có tổ chức của quốc gia, quốc gia có hiến pháp cần phải tuân thủ. Mỗi một địa phương đều có những quy định riêng, giống như ở nước Mỹ, mỗi tiểu bang có luật pháp của tiểu bang đó; mỗi một thành phố cũng có luật pháp riêng, thấy đều phải tuân thủ. Trì giới chính là tôn trọng luật pháp. Cho đến như Phật đường này của chúng ta, Cư sĩ lâm có tổ chức, có hiến chương, cũng có những quy củ làm việc, chúng ta cũng phải tuân thủ. Những phong tục tập quán, quan niệm đạo đức dù không có quy định rõ ràng, là những luật bất thành văn, nhưng là những thói quen bành bồng mà mọi người ở địa phương đó tôn sùng, chúng ta vẫn phải tuân thủ, nuôi dưỡng một thói quen tuân thủ luật lệ. Tuân thủ pháp độ mà không trước tướng, đó chính là trì giới Ba-la-mật. Hoàn toàn không chấp trước, hoàn toàn không để trong lòng, tự nhiên mà tuân thủ khuôn phép. Giống như Không Lão Phu Tử từng nói: “Thất thập nhi tùng tâm sở dục bất du cử” (*Bảy mươi tuổi có thể làm theo ý muốn của tâm mà không vượt quá khuôn phép*). Không vượt quá khuôn phép chính là thủ pháp, chính là giữ quy củ. Làm theo ý muốn của tâm mà tuyệt đối không phạm sai lầm, đó chính là trì giới Ba-la-mật. Không Lão Phu Tử cả đời giữ phép tắc, giữ quy củ, đây thật sự là tấm gương, là khuôn mẫu cho tất cả chúng ta. Người đời sau tôn xưng ngài là Vạn thế sư biểu (*Người thầy của muôn đời*), điều này không phải là không có đạo lý, không phải là tùy tiện ca tụng ngài, ngài đích thực đã làm ra một tấm gương tốt cho chúng ta, ngài đây chính là trì giới. Trì giới mà đạt được Ba-la-mật, thì như chính lời Phu tử đã nói, bảy mươi tuổi ngài mới đạt được trì giới Ba-la-mật, trước bảy mươi tuổi chỉ có trì giới, không có Ba-la-mật, sau bảy mươi tuổi ngài mới đắc được trì giới Ba-la-mật. Những điều khác không cần phải nêu ra, chỉ nêu ra hai điều này là đủ rồi, chung quy phải biết suy một ra ba, chúng ta mới biết làm thế nào để thọ trì.

Không thủ tướng chính là không trước tướng, không trước tướng chính là không chấp vào tứ tướng. Tứ tướng, phần trước đã nói với chư vị rồi, tổng quát tất cả pháp tướng gồm có: ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng; tất cả mọi pháp tướng của thế gian và xuất thế gian đều được bao hàm ở trong đó. Không thủ là không trước tướng, đối với pháp tướng này không chấp trước, không để trong tâm. Tu tất cả pháp, thì tất cả ác pháp phải đoạn, tất cả thiện pháp phải tu. Thế nào là ác pháp? Nói cho chư vị biết, tự tư tự lợi là ác

pháp. Thế nào là thiện pháp? Lợi ích chúng sanh là thiện pháp. Tiêu chuẩn của thiện ác này nhất định phải ghi nhớ. Người thế gian, người học Phật, thường hay nhầm lẫn, làm sai lệch ranh giới thiện ác, tại sao lại nói những gì có lợi cho bản thân đều là ác pháp? Phật rành rành giảng trong kinh là “Tự lợi lợi tha”, tự lợi đặt ở phía trước, bản thân không đạt được lợi ích, thì làm sao có thể lợi tha? Tại sao lại nói tự lợi là ác pháp? Ý nghĩa ở trong đây rất sâu. Hai câu nói này của Phật không hề mâu thuẫn, mà là cùng một ý nghĩa. Một người tự tư tự lợi, niệm niệm đều nghĩ đến “ta” (ngã), cái “ngã” này, quý vị xem trong tứ tướng chính là ngã tướng; niệm niệm tăng trưởng tứ tướng, tăng trưởng tứ kiến, đó là phạm phu trong lục đạo, dứt khoát không thể siêu việt lục đạo luân hồi.

Trước đây chúng ta luôn cho rằng, Bồ-tát Đại thừa mới phá tứ tướng, bởi vì người tụng Kinh Kim Cang rất nhiều, ắt hẳn đều biết câu: “Nhược Bồ-tát hữu ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng, tức phi Bồ-tát” (*Nếu Bồ-tát có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, thì chẳng phải là Bồ-tát*). Luôn cho rằng chỉ có Bồ-tát mới cần phá tứ tướng, mà không biết rằng ngay cả Tiểu thừa Sơ quả Tu-đà-hoàn cũng đều phải phá tứ tướng, điều này cũng nằm trong Kinh Kim Cang. Sơ quả Tu-đà-hoàn, Tu-đà-hoàn cũng không trước tướng, cũng là không chấp ngã tướng, không chấp nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng, ngài mới chứng được quả Tu-đà-hoàn. Tứ tướng đều phá, đây mới thực sự là tự lợi chân chánh. Cho nên chữ tự lợi mà trong Phật pháp nói đến không phải là tự tư tự lợi, không phải là thứ này, không phải là ý nghĩa này. Nếu quý vị hiểu sai ý nghĩa đó, mà cho rằng Phật dạy “tự lợi” nghĩa là tự tư tự lợi? Vậy thì Phật thật bị oan uổng, tội lỗi này rất nặng; bởi vì tất cả chư Phật đều bị quý vị làm cho oan uổng, quý vị nói xem tội này có nặng hay không! Tứ tướng, tứ kiến phá rồi, thì đó chính là tự lợi. Làm thế nào mới có thể phá được tứ tướng? Phương pháp của Đại thừa rất vi diệu, vi diệu tốt cùng. Phật dạy chúng ta, khởi tâm động niệm đều nghĩ đến tất cả chúng sanh, không nghĩ đến bản thân mình; niệm niệm đều nghĩ làm thế nào để làm lợi ích cho tất cả chúng sanh, niệm niệm đều nghĩ đến việc giúp đỡ tất cả chúng sanh, đem bản thân mình quên đi; ngã kiến dần không có phá, lâu ngày chầy tháng cũng tự nhiên không còn; ngã tướng không có phá, lâu ngày chầy tháng cũng tự nhiên tan biến. Lần trước giảng Kinh Kim Cang ở phần trước đã từng nói qua, ngay tại đoạn giảng về tứ tướng đã có nói, phương pháp này gọi là “đại nhi hóa chi” (*dùng cái lớn lao để hóa giải*), rất hay! Tâm lượng phóng lớn ra, không nghĩ đến bản thân mình, tất cả chúng sanh chính là bản thân mình. Chúng ta

sanh ra ở thế gian này là vì ai? Người bình thường thì nói là vì con, vì cháu, vì con cháu. Người học Phật không có suy nghĩ này. Người học Phật: Tôi sống trên thế gian này là vì điều gì? Là vì tất cả chúng sanh, tâm lượng này mới lớn. Vì con trai, vì con gái thì rất đáng thương, con cái không hiếu thuận, chẳng phải quý vị sẽ tức chết sao! Ngày nay chúng ta đi khắp toàn thế giới, có mấy người con hiếu thuận chứ, quá hy hữu rồi. Tôi đi rất nhiều nơi, nhìn thấy những đứa con thật sự hiếu thuận, mấy mươi năm nay đi biết bao nhiêu nơi, thống kê lại đại khái không vượt quá mười người, vô cùng hy hữu. Cho nên ngày nay hiếu thuận mới là chuyện lạ, không hiếu thuận là bình thường, điều này là thật chứ không phải giả. Thế nên người thông minh thời nay, cha mẹ xem con cái như bằng hữu, thì quý vị sẽ bớt đi phiền não. Người xuất gia cũng vậy, Sư phụ và đồ đệ, không thể coi họ là đồ đệ mà đối đãi, mà là bằng hữu, là bạn đồng tu (đồng tham). Nếu quý vị coi họ là đồ đệ, thì phiền não của quý vị sẽ ập tới, chê người này không cung kính, trách người kia lại thất lễ; còn coi là bằng hữu thì chẳng hề hấn gì. Làm được như vậy thì tứ kiến, tứ tướng sẽ dễ dàng bị phá trừ, dứt khoát không thể chấp trước, tâm lượng phải lớn, dùng cái lớn để dung hóa, phương pháp này thật diệu tuyệt.

Có thể nhập vào cảnh giới này, thì bất luận tu pháp gì, quý vị tu trì tất cả pháp, tất cả pháp này là gì? Mặc áo là một pháp, ăn cơm cũng là một pháp, đi dạo cũng là một pháp, đi dạo phố cũng là một pháp, thậm chí quý vị ở nhà, nằm ở đó xem tivi cũng là một pháp; pháp pháp, đầu đầu giai thị Đạo (*chuyện gì cũng là Đạo*), thấy đều là Bát-nhã Ba-la-mật. Quý vị tưởng Bát-nhã Ba-la-mật ở đâu? Bát-nhã Ba-la-mật ở trong Kinh Kim Cang ư? Trong Kinh Kim Cang làm gì có Bát-nhã Ba-la-mật, Bát-nhã Ba-la-mật ở ngay trong đời sống sinh hoạt của quý vị, đó mới thật sự là trí huệ đã khai mở, tâm khai ý giải, tâm địa thanh tịnh, thanh tịnh thì phóng quang minh, ngày tháng của quý vị làm sao mà khổ sở cho được chứ? Trải qua vô cùng mẫn nguyện, vô cùng tự tại. Đừng nói rằng hiện tại rất khổ, rất khó vượt qua, đó là vì quý vị mê rồi nên mới thấy khó vượt qua. Địa Tạng Bồ-tát ở trong địa ngục A-tỳ cũng sống rất tự tại, rất an vui. Cảnh tùy tâm chuyển, tâm tự tại, thì cảnh liền tự tại. Tâm mà không tự tại, thì đâu có đưa quý vị đến cõi Tây Phương Cực Lạc quý vị cũng không tự tại, quý vị cũng sẽ kêu khổ thấu trời. Từ chỗ này chư vị liền thấu tỏ, Bát-nhã Ba-la-mật thật sự là phi thường, cho nên đó là pháp vô thượng, là pháp chí cao vô thượng; nếu quý vị đắc được một chút xiu thôi, thì một đời này của quý vị sẽ an vui tột bậc. Phật pháp thường nói “Phá mê khai ngộ, ly khổ đắc lạc”; phá mê khai ngộ, ly khổ

đắc lạc, nếu không có Bát-nhã Ba-la-mật thì không thể làm được. Có thể làm được đến mức độ này, thì như ban nãy đã nói, quý vị mới chỉ thọ trì được một phần ba mà thôi.